

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [Linki]. Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie keele- ja tõlkepoliitikas [Linki].

Otsus juhtumi 721/2019/MIG kohta, mis käsitleb Euroopa Komisjoni keeldumist anda üldsusele täielik juurdepääs dokumentidele, mis on seotud võimalike huvide konfliktide audititega Tšehhi Vabariigis

Otsus

Juhtum 721/2019/MIG - **Alguskuupäev:** {0} 10/05/2019 - **Otsuse kuupäev:** {0} 23/07/2019 - **Asjassepuutuvad institutsioonid** Euroopa Komisjon (Haldusomavoli ei tuvastatud) |

Juhtum puudutas taotlust üldsuse juurdepääsuks dokumentidele, mille Euroopa Komisjon on koostanud seoses võimalike huvide konfliktidega Tšehhi Vabariigis läbiviidavate audititega. Komisjon keeldus dokumente avalikustamast, väites, et avalikustamine ohustaks auditite edukat lõpuleviimist.

Ombudsman kontrollis vaidlusaluseid dokumente ja leidis, et komisjonil oli õigus keelduda neile üldsuse juurdepääsust. Seega lõpetas ta uurimise, leides, et haldusomavoli ei ole.

Kaebuse taust

- 1. Euroopa** Liit rahastab liikmesriike, et toetada majandusarengut ja tugevdada sotsiaalset ühtekuuluvust kogu ELis. Majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse programme rakendavad liikmesriigid, mis tähendab, et nad valivad, jälgivad ja hindavad projekte, mida EL rahastab.
2. Komisjon jälgib iga programmi ja võib maksed peatada, kui „on selgeid tõendeid, mis viitavad märkimisväärsetele puudustele juhtimis- ja kontrollisüsteemi toimimises” [1] või kui „kulud (...) on seotud eeskirjade eiramisega, millel on tõsised finantstagajärjed (...)” [2] Sellega seoses on komisjonil õigus teha auditeid, et kontrollida, kas liikmesriikide kontrollimehhanismid on piisavad, ning kui ELi rahastatavate projektide puhul esineb puudusi ja/või eeskirjade eiramisi.
3. 2018. aastal, vastates väidetele võimalike huvide konfliktide kohta seoses teatavate ELi rahastatud projektidega Tšehhi Vabariigis, auditeeris komisjon ELi vahendeid, mis anti

äriühingule Agrofert, kes on seotud Tšehhi Vabariigi peaministriga.

4. Olles ära kuulunud komisjoni eespool öeldut arvesse võttes, esitas Euroopa Parlament 13. detsembril 2018 resolutsiooni, milles muu hulgas palus ta komisjonil „*avaldada kõik tema käsutuses olevad dokumendid, mis on seotud Tšehhi peaministri ja põllumajandusministri võimaliku huvide konfliktiga, ning selgitada, milliseid meetmeid ta kavatseb võtta olukorra parandamiseks*.“ [3]

5. 19. detsembril 2018 palus Tšehhi Vabariigi Senati liige kaebuse esitaja komisjonil avalikustada komisjoni audititega seotud dokumendid. [4] Need olid kiri, mille volinik Oettinger saatis Tšehhi ametiasutustele 29. novembril 2018 (mille avalikustamata jätmine on ombudsmanile esitatud paralleelse juhtumi ese, juhtum 724/2019/MIG) ja neli 2018. aasta detsembri dokumenti, milles on esitatud 2019. aasta alguses tehtavate auditite ulatus ja metoodika (mille avalikustamata jätmine on käesoleva juhtumi ese).

6. Komisjon keeldus, kuid tuvastas, et neli dokumenti kuuluvad kaebuse esitaja taotluses esitada auditi ulatus ja metoodika.

7. Seejärel palus kaebuse esitaja komisjonil oma otsused läbi vaadata, esitades nn kinnitavad taotlused.

8. 2019. aasta jaanuaris alustas komisjon Agrofertile antud rahastamisega seotud uusi auditeid, millest teatati 2018. aasta detsembri dokumentides (vt eespool punkt 5).

9. 2019. aasta veebruaris ja märtsis kinnitas komisjon oma otsust dokumente mitte avalikustada (ta väljastas nn kinnitavad otsused). Komisjon esitas mõlemal juhul kaks põhjendust: ta väitis, et dokumentide avaldamine kahjustaks kontrollimiste, uurimiste ja auditite [5] eesmärki ning et see kahjustaks üksikisiku eraelu puutumatust ja isikupuutumatust [6]. Seoses volinik Oettingeri poolt Tšehhi ametiasutustele saadetud kirjaga (kaebus 724/2019/MIG) väitis komisjon ka, et avalikustamine kahjustaks tõsiselt tema otsuste tegemist [7]. Ülejäänud nelja dokumendi kohta väitis komisjon, et avalikustamine kahjustaks avalikke huve seoses ELi finantspoliitikaga [8].

10. Kuigi komisjon tunnistas, et *kõnealuse teema vastu on olemas teatav huvi, leidis ta*, et see huvi ei kaaluks üles üldsuse huvi tagada käimasolevate auditite nõuetekohane läbiviimine ja komisjoni otsuste tegemine ilma välise surveta.

11. Kuna kaebuse esitaja ei olnud rahul komisjoni otsusega dokumente mitte avalikustada, pöördus kaebuse esitaja 18. aprillil 2019 ombudsmani poole.

Uurimine

12. **Tõhususe** huvides ühendas ombudsman uurimised (käesolevas kaebuses ja kaebuses 724/2019/MIG). Ühise uurimise käigus uuris ombudsman asjaomaseid dokumente.

13. Kuigi ombudsmani hinnangu põhjal juhtum 724/2019/MIG tehti ettepanek lahenduse kohta, mille kohaselt peaks komisjon andma üldsusele osalise juurdepääsu dokumendile, võib käesoleva juhtumi lõpetada allpool esitatud põhjustel.

Ombudsmanile esitatud argumendid

14. Ombudsman märkis kõigepealt, et komisjoni seisukoht mõlemal juhul oli esitatud tema kinnitavates vastustes kaebuse esitajale. Ombudsman teatas komisjonile, et ta võib soovi korral esitada täiendavaid seisukohti. Komisjon seda ei teinud ning seetõttu tugineb ombudsman oma hinnangus komisjoni kinnitavale otsusele ja kaebusele.

Komisjoni esitatud väited

15. Komisjon väitis, et käesolevas asjas kõne all olevad dokumendid puudutavad käimasolevaid auditite ja et nende avalikustamine võib ohustada nende auditite lõpuleviimist. [9] Komisjon märkis konkreetselt, et dokumentide avalikustamine tooks komisjonile kaasa välise surve ohu, mis kahjustaks auditite nõuetekohast läbiviimist ning kompromisskoostööd komisjoni ja Tšehhi ametiasutuste vahel.

16. Komisjon väitis ka, et dokumentide täielik avalikustamine kahjustaks üksikisikute eraelu puutumatust ja isikupuutumatust, sest need dokumendid sisaldavad teatavaid isikuandmeid [10], näiteks komisjoni mittejuhtivate töötajate nimesid.

17. Seoses selle juhtumiga (juhtum 721/2019/MIG) väitis komisjon ka, et taotletud dokumentide avalikustamine kahjustaks Euroopa Liidu finantshuve, kuna see takistaks komisjonil tegeleda konstruktiivselt võimalike puudustega Tšehhi Vabariigis huvide konfliktide ennetamise mehhanismides ja kohaldada asjakohaseid parandusmeetmeid.

18. Mis puudutab seda, kas esineb avalik huvi, mis võiks õigustada dokumentide avalikustamist, siis märkis komisjon, et ta mõistab, et „*käsitletava teema vastu on olemas teatav huvi*“. Sellegipoolest järeldati, et see huvi ei kaaluks üles üldsuse huvi tagada käimasolevate auditite nõuetekohane läbiviimine ilma välise surveta.

Kaebuse esitaja esitatud väited

19. Kaebuse esitaja väitis, et komisjon hindas valesti avaliku huvi olemasolu ja tähtsust dokumentidele juurdepääsu saamiseks. Kaebuse esitaja väitis, et komisjon ei esitanud ühtegi põhjendust selle kohta, miks puudub avalik huvi taotletud dokumentide avalikustamise vastu.

Ombudsmani hinnang

20. Ombudsman on seisukohal, et üldsuse teadlikkus komisjoni tegevusest seoses väidetavate võimalike huvide konfliktidega, mis hõlmavad kõrgetasemelist avalikku esindajat ja

märkimisväärsete ELi vahendite kasutamist, teenib väga olulist avalikku huvi. Selle eesmärk on teavitada üldsust sellest, kas komisjon ja Tšehhi ametiasutused võtavad õigeaegselt kõik asjakohased meetmed, et kaitsta ELi finantshuve ja tagada õigusriigi põhimõtte järgimine. See avalik huvi on märkimisväärne, kuna komisjoni uurimise keskmes on Tšehhi Vabariigi praegune peaminister.

21. Kuigi avalik huvi selle küsimuse vastu on ilmne, on põhiküsimus siiski *see, kas taotletud dokumentide avaldamine komisjoni auditite praeguses etapis* teeniks avalikku huvi või teeniks avalikku huvi paremini, kui komisjon avaldaks dokumendid *pärast* auditite lõpetamist. Selle hinnangu andmisel mõistab ombudsman, et komisjoni auditite lõpuleviimine on äärmiselt oluline, et selgitada täpselt võimalike huvide konfliktide ulatust, kui üldse, ja kaitsta ELi avaliku sektori vahendeid.

22. Pärast asjaomaste dokumentidega tutvumist leiab ombudsman siiski, et allpool esitatud põhjustel oli komisjonil õigus keelduda *praegu üldsuse juurdepääsust neile, et* kaitsta käimasolevate auditite eesmärki.

23. Käesolev juhtum puudutab nelja dokumenti, milles kirjeldatakse komisjoni käimasolevate auditite ajakava, ulatust ja metoodikat.

24. Ombudsman märgib, et auditid olid pooleli ajal, mil komisjon võttis vastu otsuse kaebuse esitaja kordustaotluse kohta. Dokumentides on esitatud üksikasjalik teave auditeerimisetappide ja -tähtaegade kohta. Arvestades dokumentide sisu, on selge, et auditid on veel pooleli ja et selle väga spetsiifilise teabe avaldamine võib *praegu* kahjustada auditite lõpuleviimiseks tehtavaid jõupingutusi. Ombudsman leiab, et avalikku huvi teenib kõige paremini, kui komisjonil lubatakse auditeid lõpule viia. Seda tehes võib komisjonil olla võimalik saada veelgi rohkem teavet võimalike huvide konfliktide olemasolu kohta. Seetõttu järeldeb ombudsman, et komisjonil oli praegu õigus keelduda neljale dokumendile juurdepääsu andmisest.

25. Ombudsman tuletab komisjonile siiski meelde, et arvestades üldsuse suurt huvi dokumentide avalikustamise vastu, peaks komisjon uuesti kaaluma, kas ta saab dokumendid pärast auditite lõpetamist avalikustada.

Järeldus

Uurimise põhjal lõpetab ombudsman selle juhtumi järgmise järeldusega:

Komisjoni haldusomavoli ei esinenud, kui ta keelas üldsuse juurdepääsu neljale käimasoleva auditiga seotud dokumendile.

Sellest otsusest teavitatakse kaebuse esitajat ja komisjoni .

Emily O'Reilly

Euroopa Ombudsman

Strasbourg, 23.7.2019

[1] Ühissätete määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 83 lõike 1 punkt a:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN> [Linki]

[2] Ühissätete määruse artikli 142 lõike 1 punkt b.

[3] Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2018. aasta resolutsioon huvide konfliktide ja ELi eelarve kaitsmise kohta Tšehhi Vabariigis, punkt 13,
http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0530_EN.pdf [Linki].

[4] Määruse (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) kohaselt:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001R1049> [Linki].

[5] Määruse 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmas taane.

[6] Määruse 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkt b.

[7] Määruse 1049/2001 artikli 4 lõike 3 esimene lõik.

[8] Määruse 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a neljas taane.

[9] Kohtuotsus, Üldkohus, 12. mai 2015, *Technion vs. Euroopa Komisjon*, T-480/11, EU:T:2015:272.

[10] Määruse 2018/1725 (mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumist) tähenduses on see kättesaadav aadressil:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1725> [Linki].